

voet sterk verbrede stekels	2	niet met opgezette scherpe spits ...	5
1'. Turio met priemvormige, aan de voet		5. Klieren en stekels bleek geelachtig	6
weinig of niet afgeplatte stekels ...	3	5'. Klieren en stekels bruin of roodachtig	8
2. Eindblaadje eivormig tot ruitvormig		6. Bloeiwijze met vele lange priemvormi-	
of elliptisch, met versmalde, afge-		ge stekeltjes	7
ronde tot zwak uitgebochte voet		6'. Bloeiwijze met weinig of zelfs zonder	
<i>R. schleicheri</i> Wh.		priemvormige stekeltjes	
2'. Eindblaadje ovaal, met breed hartvor-		<i>R. serpens</i> Wh.	
mige voet en lang toegespitste top ...		7. Bladrand fijn gezaagd	
<i>R. humifusus</i> Wh.		<i>R. rivularis</i> M. et Wh.	
3. Bloeiwijze met klierharen niet langer		7'. Bladrand grof en onregelmatig ge-	
dan de diam. v. d. as		zaagd; meeldraden langer dan de	
<i>R. derasifolius</i> Sudre.		stijlen	<i>R. incultus</i> Wirtg.
3'. Bloeiwijze met lange klierharen, meest		7''. Bladrand grof en onregelmatig ge-	
langer dan de diam. v. d. as	4	zaagd; meeldraden korter dan de	
4. Bladeren 3-tallig (zeer zelden 4- tot		stijlen.....	<i>R. biserratus</i> P. J. Müll.
5-tallig); eindblaadje ovaal met afge-		8. Meeldraden langer dan de stijlen ...	
ronde voet en opgezette, lange smalle		<i>R. kaltenbachii</i> Metsch.	
spits; bladrand fijn gezaagd		8'. Meeldraden korter dan de stijlen ...	
<i>R. bellardii</i> Wh.		<i>R. minutiflorus</i> P. J. Müll.	
4'. Bladeren 3- tot 5-tallig; eindblaadje			

(Voor literatuuropgave verwijzen wij naar De Levende Natuur 1950, p. 216).

EEN VREEMDE GAST IN DE FRIESE WATEREN

G. M. RODING.

Op 9 October j.l. werd ons museum met een merkwaardige aanwinst verrijkt. Het was een levende zg. „Bijtschildpad“ (*Che-lydra serpentina* Linné), de „common snapping turtle“ der Amerikanen, welke ons door de heer M. Wedman te Gorredijk geschonken werd en die op 9 Juni 1951 door vissers in een palingfuik bij Korte-zwaag was gevangen.

Zodra wij het dier uitgekapt hadden, hetgeen met een nijdig sissen en blazen van zijn kant gepaard ging, bewees hij wel een zeer bijzonder soort schildpad te zijn, want in een ommezien was hij van de plek waar hij was neergezet verdwenen en liep vlug, op alligator-manier met steil opgerichte

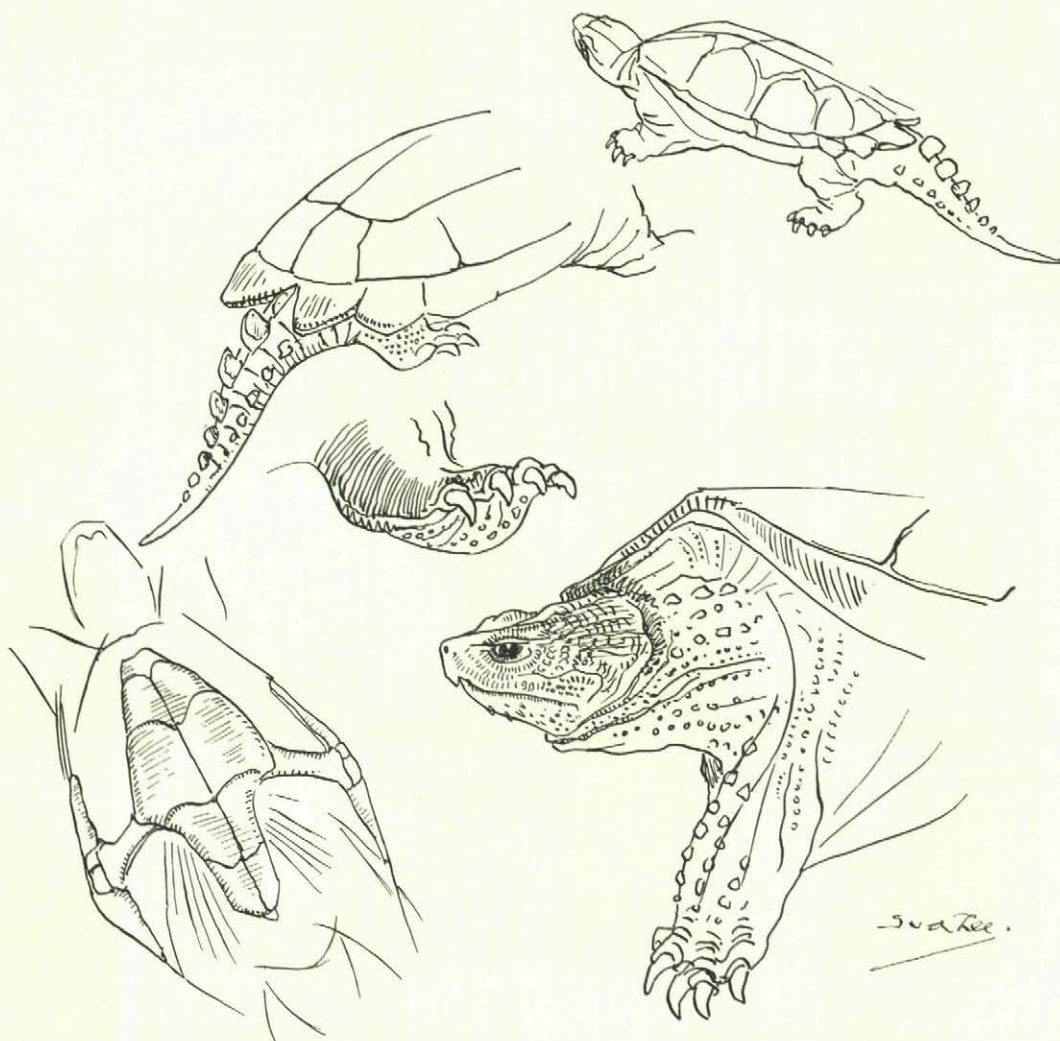
achterpoten het museum door, terwijl zijn lange, van opstaande schubben voorziene staart achter hem aan sleepte. De slangachtige kop met de scherpe, iets omhoogkijkende ogen, het ietwat knobbelige, getande schild en die wonderlijke staart, deden ons even denken aan die merkwaardige gepantserde en geschubde monsters uit het grijs verleden.

Hij wordt beschreven als een snelle, behendige zwemmer en hoewel wij hem tot dusver nog niet zo'n diep bassin konden verschaffen, wijst toch de gehele bouw van het dier erop, dat hij in het natte element het meest op zijn plaats is. Het kleine, kruisvormige buikschild geeft hem immers

veel meer vrijheid van beweging waarop wij al dadelijk attent werden gemaakt bij het aanvatten. De krachtige, van scherpe nagels voorziene achterpoten hebben nl. 'n actie-radius tot over het midden van het buikschild. Waar dit schildje uiteraard weinig bescherming geeft, wordt dit gemis ruimschoots vergoed door de van scherpe kaakranden voorziene bek.

In zijn vaderland, dat ligt in Amerika beoosten de Rocky Mountains van Z.-Cana-

da tot in Ecuador, bewoont hij bij voorkeur grote moerassen en langzaam stromende rivieren. Hier ligt hij dan dikwijls half ingegraven in de modderbodem om, als er een vis voorbij komt, daar plotseling op af te schieten. Ook andere dieren als kikkers en zelfs watervogels weet hij alleen of met behulp van andere soortgenoten te bemachtigen. Vervolgens wordt de buit met de scherpe bek, geassisteerd door de sterke voorpoten verscheurd. Alweer volgens de

De Bijschildpad. Tek. S. v. d. Zee

boeken, kan hij bijna een meter lang en tot 20 kg zwaar worden, ons exemplaar meet van kop tot staart 62 cm (kop en hals 14, schild 29 en staart 19 cm).

Reeds eerder bewezen ontsnapte, of uitgezette exemplaren, dat zij in deze streken heel goed zouden kunnen leven. Zo vertelt Brehm een geval uit Offenbach waar in 1863 een exemplaar bij een liefhebber ontsnapte en pas drie jaar later, springlevend in de modderlaag van een stadsgracht werd teruggevonden. Waarschijnlijk zou dus ook ons waterrijke landje hem een

goede verblijfplaats kunnen bieden, doch gezien zijn antecedenten menen wij te mogen betwijfelen of het een aanwinst voor onze fauna zou zijn!

Helaas is ons van de voorgeschiedenis van ons exemplaar niets bekend en daar het wel uitgesloten is, dat hij de tocht over de Oceaan op eigen kracht heeft gemaakt zouden wij het zeer op prijs stellen indien iemand ons iets kon mededelen over de wijze waarop dit dier in onze wateren is verzeild geraakt.

Natuurhistorisch Museum, Enschede.

VRAGEN EN KORTE MEDEDELINGEN

De Voshaai. Daar M. Boeseman (D.L.N. 54, p. 234) ons mededeelt, dat de Voshaai (*Alopias vulpes* (Gmel.)) in de Noordzee sporadisch voorkomt en Redeke (Fauna van Ned. X) vermeldt, dat zo nu en dan verdwaalde exemplaren — uit de Atlantische Oceaan — aan de Britse kusten gevangen worden, zij het mij vergund op te merken, dat de Scheveningen 120 op 16 Augustus 1951 een volwassen ♂ in de netten kreeg. Hij werd gevangen op 54.30 N.Br. -1.30 O.L., ten westen van de Doggersbank bij de zgn. Boldersbanken. Op 20 vaam (37.5 m) diepte. Het dier woog 200 kg en mat 4.20 meter, waarvan de helft op rekening van

de staart kwam. Na veiling op de Scheveningse visafslag werd het dier naar België geëxporteerd voor de consumptie. Dank zij de heer L. Boerema van het Rijksinstituut van Visserijonderzoek was ik in staat nog enige opnamen van het dier te maken.

Rotterdam.

J. G. M. MARQUENIE.

Braam. Op 1 December van het vorige jaar maakte ik bij stormweer een wandeling langs het strand. Ongeveer bij Wassenaar vond ik een grote vis van ongeveer 50 cm lengte, 25 cm hoogte en 8 cm dikte; de kleur was egaal donker grijsblauw. Hij had doorlopende rug- en aarsvin en halvemaaanvormige staart; de kop was er helaas af. De volgende dag las ik in de krant, dat even ten noorden van Scheveningen een Braam (*Brama raii*) gevonden was. Vermoedelijk is dit dezelfde geweest.

Katwijk aan Zee.

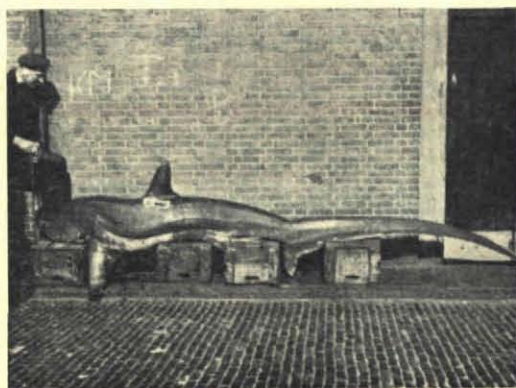
P. H. ADMIRAAL.

Noordeuropese waterspreeuw. Deze winter bevonden zich geregeld twee N.-Eur. waterspreeuwen in Beerschoten bij Utrecht. Ze hielden zich op bij de waterpartij, die niet de minste stroming vertoont.

J. C. VAN DE KAMER.

Noordeuropese waterspreeuw. In Wageningen werd op 15 November 1951 in de stadsgracht bij het fonteyntje een N.-Eur. waterspreeuw waargenomen. Het dier is er slechts één dag gebleven.

B. J. HOOGERS.

De Voshaai voor de Scheveningse visafslag. 20 Aug. 1951. Foto J. Marquenie